

Bättre förutsättningar för välfärdens utveckling och finansiering

Kommundirektörernas vårkonferens 22 mars 2019

Agneta Rönn Åsa Sandgren Åkerman

Den statliga styrningen av kommuner och regioner ökar! *)

- Statens styrning har ökat i omfattning och detaljeringsgrad
  - Styrning från EU bidrar till den samlade styrningen
- Stor förståelse för statens behov att styra
- Styrningen får både önskade och oönskade konsekvenser
- Statens styrning måste hanteras med ett helhetsperspektiv
  - Styrningen riskerar att motverka nationell likvärdighet
  - Ökad styrning har lett till ökad administration
  - Statens styrning minskar det politiska handlingsutrymmet

*) En färsk rapport från Statskontoret innehåller en fördjupad analys av den statliga styrningen de senaste åren

Hur har det blivit såhär?

- Den sammanhållna ”kommunpolitiken” på nationell nivå är i dag svagare än ”sacområdes-politiken”
- Regeringen/enskilda ministrar får stå till svars för problem där ansvaret för verksamheten ligger på kommuner och regioner.
  - Ett riktat statsbidrag kan då framstå som en kraftfull åtgärd.
- Mediala trycket på handlingskraft och snabba åtgärder har ökat
- Saknas en tillräckligt bra uppföljning och återkoppling (inte minst från sektorn själv) av hur utvecklingen faktiskt ser ut – vilket ger utrymme för mindre välunderbyggd lobbying och oro kring enstaka, negativa händelser

SKL:s inriktning

- **Kongressmål 2016-2019-** *”SKL ska verka för att statens ekonomiska stöd till kommuner, landsting och regioner utgörs av generella och värdesäkrade statsbidrag”*
- **Skrivelse till finansdepartementet 2016-** *Färre och mer effektiva riktade statsbidrag till kommuner, landsting och regioner*
  - *Riktade bidrag innebär detaljstyrning o administration och försämrar möjligheter till planering och effektivisering*
  - *Antalet riktade bidrag och överenskommelser bör minska till förmån för höjda generella bidrag*
  - *Förslag att utforma kriterier för när riktade bidrag kan övervägas*
- **Priofråga 2019 -** *Bättre förutsättningar för välfärdens utveckling och finansiering.*
  - *SKL:s process för aktiva inspel till regeringen om utmaningar och behov.... har förbättrats*
  - *Ett underlag om ...viktiga utmaningar... har tagits fram och presenterats...*
  - *Väsentliga steg har tagits mot en eller flera överenskommelser med regeringen inför 2021 som adresserar viktiga utmaningar och som innebär förbättrade finansiella förutsättningar och en minskad statlig detaljstyrning.*

Hur kan förutsättningarna förbättras?

- Gemensam (staten o sektorn/SKL), långsiktig målbild för verksamheten (grund i lagstiftningen)
- Gemensamt identifierade utmaningar för att nå målen
  - Främjar politiska initiativ i linje med målbild och identifierade utmaningar
- Långsiktiga ”penninglösa” överenskommelser (jmf vision e-hälsa)
  - Som bygger på en verklig dialog mellan regeringen och sektorn/SKL utifrån gemensamma utvecklingsintressen och som innehåller ömsesidiga åtaganden
- Generella bidrag i första hand. Om riktade bidrag ska de vara
  - tillfälliga och tydligt avgränsade till utvecklingsinsatser
  - begränsade till storlek (förstärkningar görs via generella bidraget)
  - ligga i linje med målbilden

Välfärdsmålen

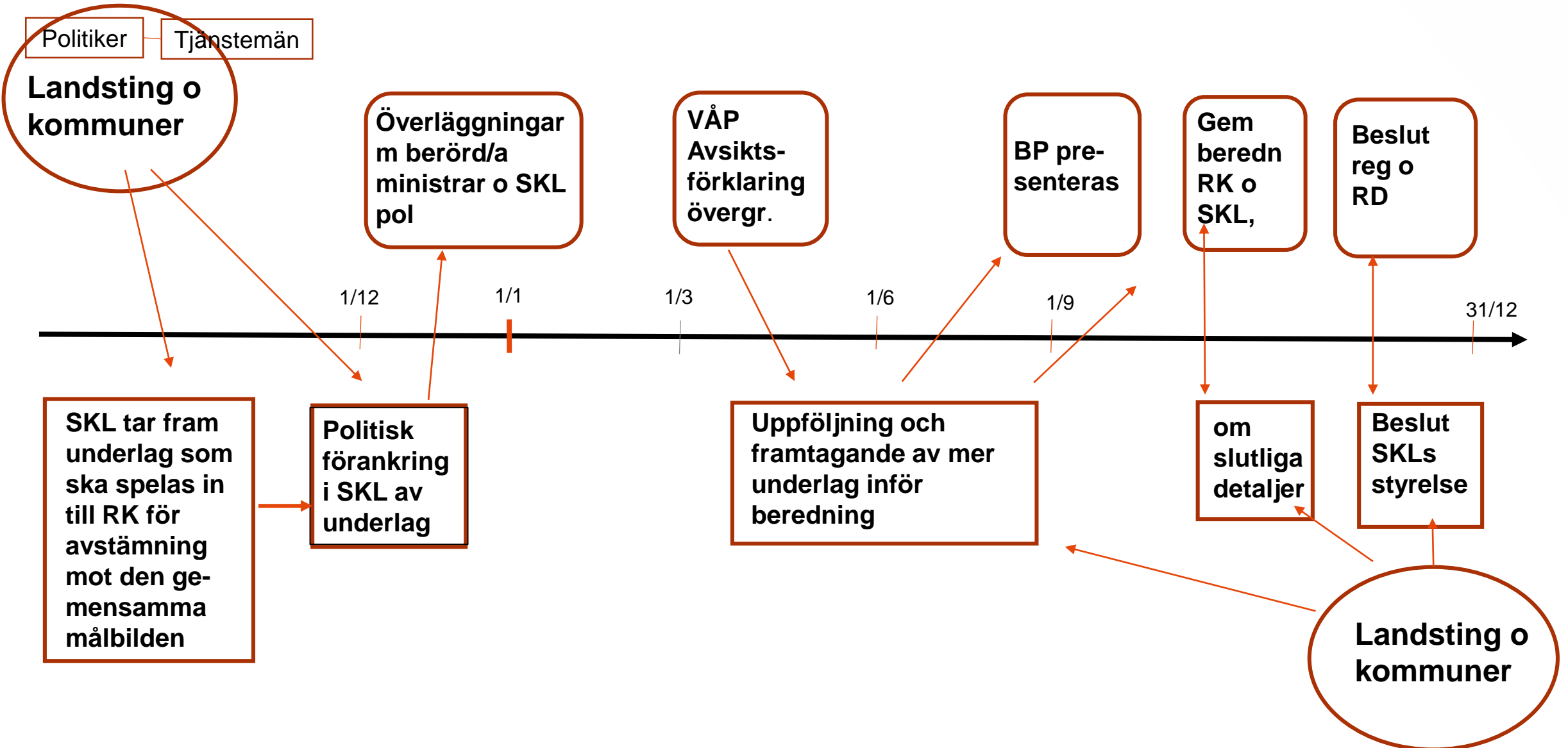
Vision
E-hälsa

Strategi
Nära
vård?

Strategi
Skolan?

???

Tänkbar "årscykel" för en framtida process

Förankring av underlag för inspel

Augusti
SKL tar fram
samlad bild
av "läget i
sektorn"

Sept-okt
Dialog med
kommuner
och regioner
om läget och
de utmaningar
man ser

Nov-dec
Politisk
process och
förankring

December
Gemensamt
underlag till
politiska över-
läggningar
och andra
samtal

Läget våren 2019

- Januariavtalet med 73 punkter varav många berör kommuner och regioner. Diskussioner pågår nu internt i Regeringskansliet.
  - Vårpropositionen 2019 kommer 10 april
- Överläggningar SKLs AU och Finansdepartementets ministrar i slutet av april
  - inspel främst inför Budgetpropositionen 2020 i september 2019.
- Överläggningar (prel) med Finansdep december 2019
  - Inspel till Regeringskansliets budgetarbete inför VÅP 2020 och BP 2021

Nära vård som ”pilot-område” för en bättre samverkansprocess

- Goda förutsättningar att nå framgång
  - Finns bred acceptans för tecknad målbild
  - SKL:s medlemmar delar problemanalysen
  - Stort behov av långsiktighet
  - Ligger rätt i tiden
- Berör både kommuner och landsting
- Referensgrupp med region- och kommunledning
- SKL kan göra ett förankrat inspel om en gemensam strategi och en längre överenskommelse/motsv under våren 2019

Diskussionsfrågor

- Synpunkter på och medskick till den presenterade inriktningen för arbetet för en förbättrad samverkan med regeringen
- Medskick till inspel om strategi Nära vård – vilka utmaningar ser ni t.ex. kring den samverkan som krävs mellan kommuner o regioner?
- Vilka övriga områden ser ni som särskilt utmanande inom de närmaste 2-5 åren där staten och sektorn behöver ha en gemensam problemanalys och nära samverkan kring utvecklingen?